

Muncă și contemplare (1)

A fi contemplativ în mijlocul acestei lumi consistă în a ne bucura de privirea lui Dumnezeu. Acela care știe că Dumnezeu îl însoțește, vede activitățile sale din alt punct de vedere.

13.10.2009

Mi-aș dori ca în meditația noastră de astăzi să ne convingem o dată pentru totdeauna de necesitatea de a ne pregăti pentru a fi suflete contemplative, în plină stradă, în

**cadrul muncii noastre și să
întreținem cu Dumnezeu o
conversație care nu trebuie să
slăbească de-a lungul întregii zile.
Aceasta este singura cale dacă
pretindem că urmăm cu loialitate
pașii Domnului [1].**

Pentru cei pe care Dumnezeu îi
cheamă să se sanctifice în mijlocul
lumii, să-și transforme munca în
rugăciune și să aibă un suflet
contemplativ, este *unicul drum*,
pentru că **fie că știm să-l găsim pe
Domnul în viața noastră obișnuită,
fie nu-l vom găsi niciodată [2].**

Este bine să medităm cu calm la acest
învățământ capital al Sfântului
Josemaría. În acest text urmează să
luăm în considerare ce este
contemplația: mai târziu vom zăbovi
mai îndelung să aprofundăm viața
contemplativă în munca și
activitățile obișnuite.

CA LA NAZARETH, CA PRIMII CREȘTINI

Descoperirea lui Dumnezeu în lucrurile obișnuite de fiecare zi dă sarcinilor personale valoarea lor finală și plenitudinea sensurilor acestora. Viața retrasă a lui Isus la Nazareth, **acești ani intenși de muncă și rugăciune unde Isus Cristos ducea o viață obișnuită – asemănătoare cu a noastră, dacă vreți – în același timp divină și umană** [3], arată că sarcina profesională, grija față de familie și relațiile sociale nu sunt un obstacol pentru *a ne ruga fără încetare* [4], ci ocazia și mijlocul unei frecventări intense a lui Dumnezeu, până într-atât încât să ajungem să ne fie imposibil a mai găsi o diferență între muncă și contemplare.

Pe această cale contemplativă în viața obișnuită, urmând pașii Domnului, se desfășura viața

primilor creștini: „în timp ce se plimbă, conversează, se odihnește, muncește sau citește, credinciosul se roagă" [5], scria un autor din sec. II. Câțiva ani mai târziu, Sf. Grigorie cel Mare atesta, ca pe un ideal devenit realitate, la numeroși fideli, că «grația contemplării nu este dată numai celor mari pentru ca apoi să fie refuzată celor mici; mulți din cei mari o primesc, dar și mulți dintre cei mici; și cei care se retrag departe de lume, cât și persoanele căsătorite. Deci dacă nici o categorie de credincioși nu este exclusă de la grația contemplării, atunci cel care își păstrează intimitatea inimii sale poate fi iluminat de această grație» [6].

Magisteriul Bisericii, mai ales începând cu Conciliul Vatican II, a reamintit de multe ori această doctrină, atât de importantă pentru cei care avem misiunea de a-l purta pe Cristos pretutindeni și de a

transforma lumea în spiritul creștin: «activitățile zilnice se prezintă ca un mijloc prețios de unire cu Cristos, putând deveni un domeniu și o materie de sanctificare, un teren de exercițiu al virtuților, un dialog de dragoste care se realizează prin aceste lucrări. Munca devine transfigurată prin spiritul de rugăciune și devine astfel posibil de a rămâne în contemplație în fața lui Dumnezeu, chiar atunci când ești prins de diverse activități» [7].

CONTEMPLAȚIA COPILOR LUI DUMNEZEU

Catehismul învață că «contemplația lui Dumnezeu, în gloria sa cerească, este numită de Biserică "viziunea beatifică"» [8]. Din această contemplare plinară a lui Dumnezeu, proprie Cerului, noi putem avea un anumit gust pe acest pământ, un început imperfect [9], care, deși diferit de viziune, este deja

o adevărată contemplare a lui Dumnezeu; la fel ca și grația care aparține unui ordin diferit al gloriei, este de fapt o adevărată participare a naturii divine. *Căci noi vedem în prezent, ca într-o oglindă, ca pe o enigmă, dar atunci vom fi față în față. În prezent, eu cunosc doar în parte; dar atunci voi cunoaște așa cum eu sunt cunoscut* [10], scrie Sf. Paul.

Această contemplație a lui Dumnezeu ca într-o oglindă, în cursul vieții prezente, este făcută posibilă prin virtuțile teologale: credința, speranța vie, transmise prin caritate. Toate virtuțile teologale se exercită în mod activ în viața contemplativă a unui copil al lui Dumnezeu [11].

Contemplarea este o cunoaștere plină de dragoste și de bucurie a lui Dumnezeu și a scopurilor sale, care se manifestă creaturilor sale prin Revelația supranaturală și în mod

deplin în viața, patima, moartea și învierea lui Isus Cristos Domnul nostru, «știința dragostei» [12], o numește Sf. Ioan al Crucii.

Contemplarea este o cunoaștere clară a adevărului la care se ajunge printr-un proces de raționament și printr-o intensă caritate [13].

Rugăciunea mintală este un dialog cu Dumnezeu. **Tu mi-ai scris: «A te ruga înseamnă a vorbi cu**

Dumnezeu. Dar despre ce? » -

Despre ce? Despre El, despre tine: bucurii, tristeți, succese și eșecuri,

ambiții nobile, griji cotidiene...,

slăbiciuni! Acțiuni de dăruire și

cereri. Dragoste și îndreptare. În

două cuvinte, a-L cunoaște și a te

cunoaște: «a frecventa!» [14]. În

viața spirituală, această frecventare a lui Dumnezeu tinde să se simplifice

pe măsură ce crește dragostea filială,

plină de încredere. Atunci se

întâmplă ca, adesea, cuvintele să nu

mai fie necesare pentru a ne ruga,

nici prin cuvinte exprimate, nici prin cuvinte interioare. **Atunci, noi nu mai vorbim, pentru că limba nu știe să se exprime; raționamentul tace. Noi nu mai vorbim, noi privim!** [15].

Iată contemplarea, un mod activ de a ne ruga, dar fără cuvinte, într-o manieră intensă și senină, profundă și simplă. Un dar pe care Dumnezeu îl acordă acelor care îl caută sincer, care își pun tot sufletul în împlinirea voinței sale, în opera sa, și care încearcă să evolueze în prezența sa . **Mai întâi o rugăciune scurtă, apoi alta, și alta... până când această fervoare să pară insuficientă, într-atât cuvintele par sărace...: atunci se dă curs liber intimității divine, într-o contemplare a lui Dumnezeu care nu cunoaște nici repaos, nici oboseală** [16]. Aceasta poate să se întâmple, așa cum ne învață fondatorul nostru – vom vedea acesta în detaliu altă dată – nu doar

în momentele consacrate în mod expres rugăciunii, ci **de asemenea, în timp ce noi realizăm cu cea mai mare perfecțiune posibilă, cu toate greșelile și limitele noastre, activitățile proprii condiției și profunzimii noastre** [17].

SUB ACȚIUNEA SFÂNTULUI DUH

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh trăiesc în suflet în stare de grație [18]: noi suntem un templu al lui Dumnezeu, [19]. Deși cuvintele sunt foarte sărace pentru a exprima bogăția misterului vieții a Prea Sfintei Treimi în noi: Tatăl care naște în mod etern pe Fiul, trimite pe Sfântul Duh, legătură încărcată de iubire. Prin grația lui Dumnezeu noi luăm parte la această viață cu titlul de fii. Sfântul Duh ne unește cu Fiul, care și-a asumat natura umană pentru a ne face participanți la natura divină: *dar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut*

dintr-o femeie [...], pentru a ne acorda adopția filială. Și dovada că voi sunteți fii, este că Dumnezeu a trimis în inimile noastre Duhul Fiului Său, care strigă: Abba, Tată! [20]. Și în această unire cu Fiul, noi nu suntem singuri, ci formăm un corp, Corpul mistic al lui Cristos, la care toți oamenii sunt chemați să facă parte ca membri vii, chemați de asemenea să fie, precum Apostolii, instrumente pentru a atrage pe alții, participând astfel la preoția lui Cristos [21].

Viața contemplativă este viața proprie copiilor lui Dumnezeu, viața de intimitate cu Persoanele Divine, viața debordantă de zel apostolic. Sfântul Duh face să pătrundă în noi milostivirea care ne permite să atingem cunoașterea lui Dumnezeu, care, fără ea ar fi imposibilă, dat fiind că *cel care nu iubește, nu a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubire* [22]. Cel care îl iubește mai mult îl cunoaște mai

bine, pentru că această dragoste – milostivirea infinită care este Sfântul Duh [23], *care sondează tot, până în profunzimile lui Dumnezeu. Care deci dintre oameni știe ceea ce îl privește pe om, dacă nu sufletul care este în el? La fel nimeni nu cunoaște ceea ce se referă la Dumnezeu, decât Duhul lui Dumnezeu* [24].

Această dragoste cu un mare D, instaurează în viața sufletului o strânsă familiaritate cu Persoanele Divine și o cunoaștere de Dumnezeu mai puternică, mai rapidă, mai exactă și spontană, în profundă sintonie cu inima lui Isus [25]. Pe plan uman, de asemenea, cei care se iubesc se înțeleg cu mai multă facilitățe. De aceea Sfântul Josemaría se folosește de această experiență pentru a exprima într-un anumit mod ceea ce este contemplarea lui Dumnezeu. De exemplu, el explică faptul că în țara sa se zice adesea: uite cum el (sau ea) îl privește!

Atunci când este vorba de o mamă care își duce copilul în brațele sale, de un logodnic care își privește logodnica, soția care își veghează soțul, cu o afecțiune umană nobilă și pură. Astfel noi vom trebui să contemplăm pe Domnul.

Or, orice realitate umană, cât de frumoasă ar fi, nu este decât o umbră prin comparație cu contemplarea pe care Domnul o acordă inimilor fidele. Dacă deja milostivirea supranaturală depășește în înălțime, în calitate și în forță orice simplă dragoste omenească, ce vor fi atunci darurile Sfântului Duh care ne permit să ne lăsăm în mod docil conduși de către el? Pe măsură ce aceste daruri cresc în noi – înțelepciune, inteligență, stăpânire de sine, forță, știință, milă și teamă de Dumnezeu – crește de asemenea familiaritatea cu Dumnezeu și se desfășoară curcubeul vieții contemplative.

Mai ales, prin darul înțelepciunii – primul și cel mai mare dintre darurile Sfântului Duh [26] – ni se acordă nu numai să cunoaștem adevărurile revelate privitoare la Dumnezeu și la creaturi ci și de a ne da asentimentul nostru, ceea ce este specific credinței, și de a gusta aceste adevăruri, de a le cunoaște cu «o anumită savoare de Dumnezeu» [27]. Înțelepciunea – *sapientia* – este *una sapida scientia*: o știință pe care o savurăm. Datorită acestui dar, nu doar credem în iubirea Domnului, dar o cunoaștem într-o manieră nouă [28]. Este o cunoaștere pe care nu o atingi decât odată cu sfințenia. Există suflete obscure, ignorate, profund umile, sacrificate, sfinte și care au un sens supranatural minunat: *Te preamăresc, Tată, Domn al Cerului și al pământului, pentru că ai ascuns acestea celor înțelepți și învățați și le-ai revelat celor mici* [29]. Cu darul înțelepciunii viața contemplativă pătrunde în profunzimile cunoașterii

lui Dumnezeu [30]. În acest sens Sfântul Josemaría ne invită să medităm **un text din Epistolele Sfântului Paul care ne propune un întreg program de viață contemplativă – cunoaștere și iubire, rugăciune și viață – [...]:** *Cristos să locuiască în inimile voastre prin credință și voi să fiți înrădăcinați, cuprinși de iubire. Astfel voi veți primi puterea de a înțelege, împreună cu toți sfinții ceea ce este Lățimea, Lungimea, Înălțimea și Adâncimea, veți cunoaște iubirea lui Cristos care depășește orice cunoaștere și veți intra, prin deplinătatea voastră, în măreția lui Dumnezeu (Ep 3, 17-19) [31].*

Noi trebuie să cerem de la Duhul Sfânt darul înțelepciunii împreună cu alte haruri, cortegiul ei inseparabil. Astfel sunt darurile iubirii divine, bucuriile pe care Paracletul le acordă celor care vor

să-l iubească pe Dumnezeu din toată inima lor, din tot sufletul lor, cu toate puterile lor.

PE CALEA CONTEMPLAȚIEI

Cu cât este mai mare iubirea, cu atât este mai intensă familiaritatea cu Dumnezeu, din care naște contemplația. Chiar iubirea cea mai slabă, precum aceea care se limitează să nu păcătuiască în mod grav, dar fără a căuta să îndeplinească în totalitate voința lui Dumnezeu, o asemenea iubire stabilește o anumită conformitate cu voința divină.

Totodată, o iubire care nu caută să iubească mai mult, care nu are fervoarea pietății, seamănă mai mult cu politețea formală a unui străin decât cu afecțiunea unui fiu. Cel ce se va mulțumi doar cu atât în relațiile sale cu Dumnezeu nu va merge mai departe de o cunoaștere insipidă și pasageră a adevărurilor revelate, *căci cine ascultă Cuvântul și nu-l*

împlinește, se aseamăna cu omul care își privește propria față în oglindă. S-a privit pe sine, a plecat și a uitat îndată cum era [32].

Mai diferit este cazul celui care, dorind în mod sincer să îndeplinească cu toată voința sa voința lui Dumnezeu, pune în aplicare mijloace cu ajutorul harului: rugăciunea mentală și vocală, participarea la sacramente – spovada frecventă și Euharistia – munca și îndeplinirea fidelă a propriilor obligații, căutarea prezenței lui Dumnezeu de-a lungul zilei: grija purtată în planul vieții spirituale și o intensă formare creștină.

Ambianța actuală a societății conduce pe foarte mulți să trăiască orientați către exterior, într-un efort neîncetat de a poseda una sau alta, de a merge aici sau acolo, de a vedea și de a privi, de a se mișca, de a se distra cu nimicuri, poate cu scopul de

a uita golul lor interior, pierderea sensului transcendent al vieții umane. Cei care au descoperit apelul divin la sfințenie și la apostolat trebuie să aibă atitudinea contrară. Cu cât va fi mai mare activitatea exterioară, cu cât noi vom trebui să trăim în interiorul ei, cu atât va fi mai mare reculegerea interioară, căutând dialogul cu acest Dumnezeu care este prezent în sufletul nostru în stare de har și mortificând elanurile *poftei trupului, poftei ochilor și orgoliul bogăției* [33]. Pentru a contempla pe Dumnezeu trebuie purificată inima. *Fericite sunt inimile curate care îl vor vedea pe Dumnezeu* [34].

Să cerem mamei noastre Sfânta Maria ca ea să ne obțină de la Duhul Sfânt harul de a fi contemplativi în mijlocul lumii, dar de care ea a fost cuprinsă în întreaga sa viață foarte sfântă.

Text de J. López

[1] Sf. Josemaría Escrivá, *Prietenii Domnului*, nr. 238

[2] Sf. Josemaría Escrivá, *Convorbiri*, nr. 114

[3] Sf. Josemaría Escrivá, *Prietenii Domnului*, nr. 56

[4] *Lc*, 18, 1

[5] Clement din Alexandria, *Stromata*, 7, 7

[6] Sf. Grigore cel Mare, *In Ezechielem homiliae*, 2, 5, 19

[7] Ioan Paul al II-lea, *Discurs în fața participanților la Congresul Măreția vieții obișnuite, promulgat pentru centenarul nașterii Fericitului Josemaría*, 12 ianuarie 2002, nr. 2

[8] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 1028

[9] Cf. Sf. Toma, *S. Th.* I, q. 12, a. 2, c; și II-II, q. 4, a. 1; q. 180, a. 5, c.

[10] *1 Co* 13, 12. cf. *2 Co* 5, 7; *1 Jn* 3, 2

[11] Sf. Josemaría Escrivá, *Scrisoare 30 aprilie 1946*, nr. 73

[12] Sf. Ioan al Crucii, *Noapte întunecată*, cartea 2, cap. 18, nr. 5

[13] Sf. Toma, *S. Th.* II-II, q. 180, a. 1, c. și a. 3, ad

[14] Sf. Josemaría Escrivá, *Drum*, nr. 91

[15] Sf. Josemaría Escrivá, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 307

[16] Sf. Josemaría Escrivá, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 296

[17] *Ibid.*

[18] Cf. *In* 14, 23

[19] Cf. *1 Co* 3, 16; *2 Co* 6, 16

[20] *Ga* 4, 4-6

[21] Cf. *1 Co* 12, 12-13; *Ep* 2 19-22; 4, 4

[22] *1 In* 4, 8

[23] Cf. Sf. Toma, *S. Th.* II-II, q. 24, a. 7, c. *In Epist. ad Rom.*, c. 5, lect. 1

[24] *1 Co* 2, 10-11

[25] Cf. *Mt* 11, 27; *Ph* 2, 5

[26] Cf. Ioan Paul II, *Alocuțiune*, 6 aprilie 1989

[27] Sf. Toma, *S. Th.* II-II, q. 45, a. 2, ad 1

[28] Cf. *Ioan* 6, 69; *Rm* 8, 5

[29] *Mt* 11, 25

[30] *1 Co* 2, 10

[31] Sf. Josemaría Escrivá, *Când trece Cristos*, nr. 163

[32] *Ic* 1, 23-24

[33] *1 In 2, 16*

[34] *Mt 5, 8*

.....

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/munca-si-contemplare-1/> (18.03.2026)